

Wprowadzenie

W fazie gospodarki opartej na wiedzy podstawą rozwoju ekonomicznego, społecznego i kulturowego jest nauka. W takich warunkach na tempo i kierunki rozwoju w zasadniczym stopniu wpływają umiejętność wdrażania nowych osiągnięć technicznych i organizacyjnych, odpowiednich instrumentów prawnych i finansowych oraz właściwego wykorzystania zasobów. Szczególne znaczenie w tym procesie mają zasoby intelektualne społeczeństwa oraz związany z nimi kapitał ludzki i społeczny. Dlatego w celu pobudzania procesów rozwojowych niezbędne jest wdrażanie różnych form edukacji, w tym edukacji w zakresie przedsiębiorczości. Każde przedsiębiorstwo funkcjonuje bowiem w określonym układzie przestrzennym, z którym winno rozwijać relacje pozwalające na dynamiczny rozwój nie tylko firmy, ale także jej otoczenia. Wzajemne korzyści wynikają więc głównie ze znajomości reguł rozwoju społeczno-gospodarczego i kulturowego oraz umiejętności współpracy przedstawicieli pomiotów gospodarczych i elit zarządzających w różnej skali układach przestrzennych, w nawiązaniu do procesów rozwoju cywilizacyjnego.

W tym właśnie nurcie sytuują się publikowane w niniejszym numerze prace teoretyczne i metodyczne oraz artykuły prezentujące wyniki badań empirycznych prowadzonych w krajowych ośrodkach akademickich i edukacyjnych. Współcześnie szczególnie ważnym problemem, podnoszonym w tekście otwierającym tom, jest identyfikacja inteligentnych organizacji, w których podejmowanie decyzji jest oparte na procesach zbierania, analizowania, interpretowania, dzielenia się oraz gromadzenia wartościowych danych i informacji, służących do użycia we właściwym czasie w celu uzyskiwania przewagi konkurencyjnej. Niezbędny jest tu dobór odpowiednich mierników pozwalających na określenie wpływu innowacyjności na proces przedsiębiorczy. Na tym tle znacznie wzrasta rola edukacji w zakresie przedsiębiorczości, która nie tylko akcentuje efektywność działań, ale także uwzględnia cechy ucznia oraz jego umiejętności stawiania sobie celów. Wskazują na to poglądy wielu Autorów, proponowane przez nich modele przedsiębiorczości oraz wyniki przeprowadzonych wśród uczniów badań na temat przydatności w życiu edukacji z zakresu przedsiębiorczości.

W kolejnych artykułach Autorzy prezentują wyniki badań empirycznych dotyczących różnych zagadnień związanych z edukacją przedsiębiorczości i edukacją nieformalną, zdobywaną przez oddziaływanie otoczenia. Określony został związek między poziomem wykształcenia właścicieli firm rodzinnych, ich doświadczeniem zawodowym i udziałem w szkoleniach a sposobem zarządzania i finansowania własnych firm. Zwrócono także uwagę na przyczyny i skutki niskiego poziomu aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością intelektualną. Zaprezentowano również najważniejsze informacje dotyczące reklam społecznych, a na tym tle przedstawiono wyniki badań dotyczących oddziaływania tychże reklam na deklarowane zmiany w zachowaniu odbiorców. Jak wskazano, na zachowania konsumentów, ich decyzje zakupowe, duży wpływ ma także rynek opakowań, który wymusza ciągłe poszukiwanie nowych rozwiązań w celu skutecznej ekspozycji

produktów. Przedmiotem zainteresowania stało się też zagadnienie, w jakim stopniu konsumenci są w stanie zaakceptować wyższe ceny odzieży, jeżeli jest ona wytwarzana przez znaną firmę.

W kolejnym tekście omówiono rozpoznawanie nowych możliwości i zwiększanie obszaru rynku dla przedsiębiorczości wykorzystującej współczesne technologie komunikacyjne oraz rozwiązania organizacyjne w ramach współpracy między firmami w powiązaniu z modelem miasta inteligentnego. Na przykładzie przedsiębiorstwa uzdrowiskowego określono relacje pomiędzy pracownikami oraz ich wpływ na wdrażanie nowych rozwiązań w zakresie funkcjonowania uzdrowiska. Odnosi się to także do biur podróży, które odpowiednio reagują na zmieniające się potrzeby klientów w zakresie turystyki międzynarodowej i regionalnej.

Ważną rolę w rozwoju przedsiębiorczości odgrywają instrumenty prawne i finansowe, które narzucają na przedsiębiorcę różne obowiązki i stwarzają określone możliwości rozwojowe. Na tym tle zaprezentowano obowiązki przedsiębiorcy wynikające z *Ustawy z 16 września 2011 r. o timeshare* oraz wpływ funduszy unijnych na rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności, a także omówiono przebieg procesu upadłościowego polskich przedsiębiorstw w XXI w.

Zaprezentowane w niniejszym numerze artykuły podejmują szeroką problematykę roli edukacji w zakresie przedsiębiorczości, która jest niezbędna nie tylko w samym procesie nauczania, lecz także w funkcjonowaniu podmiotów gospodarczych i modernizacji struktur regionalnych. Poruszają one nowe zagadnienia teoretyczne oraz weryfikują je w sposób empiryczny. Ponadto artykuły ukazują opracowane już lub możliwe nowe kierunki poszukiwań badawczych w nawiązaniu do zmieniającego się procesu rozwoju cywilizacyjnego, z uwzględnieniem zróżnicowanych uwarunkowań krajowych i regionalnych.

Tradycyjnie zapraszamy Państwa do rozwijania tej bardzo ważnej problematyki badawczej. Wychodzimy z założenia, że tylko właściwa edukacja daje podstawy do rozwijania przedsiębiorczości, będącej podstawą podnoszenia pozycji konkurencyjnej różnego rodzaju podmiotów gospodarczych i instytucji oraz wpływa na rozwój gospodarczy, społeczny i kulturowy struktur przestrzennych.

Zbigniew Ziolo, Tomasz Rachwał